वराहपुराणम्*

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रथमोऽध्यायः ।

नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव

देवीं सरस्वतीञ्चैव ततोजयमु

नमस्तस्मै वराहाय लीलयोद्धरते महीम् ।

खुरमध्यगतो यस्य मेरुः खणखणायते ॥ १

दंष्ट्राग्रेणोद्धृता गौरुदधिपरिवृता पर्वतैर्निम्नगाभिः

साकं मृत्पिण्डवत्प्राग्बृहदुरुवपुषा†ऽनन्तरूपेण येन ;

सोऽयं कंसासुरारिर्मुरनरकदशास्यान्तकृत्‡ सर्वसंस्थः

कृष्णोविष्णुः सुरेशो नुदतु§ मम रिपूनादिदेवो वराहः ॥ २।

---

* (क) पुस्तके एष श्लोको नास्ति ।

† गुरुतरवपुषा इति (ख) ।

‡ मधुनरकदशास्यान्तकृदिति (ख) ।

§ (ग) पुस्तके नुदति मम रिपूनिति पाठो वर्त्तते ।

¶ (ख) (ग) पुस्तकयोः

"यः संसारार्णवे नौरिव मरणजराव्याधिनक्रोर्म्मिभीमे

भक्तानां भीतिहर्त्ता सुरनरकदशास्यान्तकोऽकम्पी ।

वरा
राणे

यस्मिन्काले त्रि सूत उवाच ।
उद्धृता विभु ति: पूर्व्वं वराहवपुषा तु सा* ।
भक्त्या† पप्रच्छ परमेश्वरम् ॥ ३ ।
धरण्युवाच । ‡
वानेव मां समुद्धरति प्रभो§ ।
न ते मूर्त्तिमादिसर्गे च¶ केशव ॥ ४ ।
वेदे ऐषु॥ मत्स्योभूत्वा रसात ात्** ।
प्रविश्य र्णे दत्तवानसि ॥ ५ ।
अन्य सुरमिति†† त्वं समुद्रस्य मन्थने ।
धृतवानसि कौर्म्येण मन्दरं मधुसूदन ॥ ६ ।
पुनश्च ां जगन्नाथ निमज्जन्तीं रसातलात्‡‡ ।

विष्णुः सर्व्वेश्वरोऽयं यमिह कृतधियो लीलया प्राप्नुवन्ति
व्यक्ताव्यक्तौ न पापं प्रभवमनुदिनाऽरातिपक्षः क्षितीशः ॥
एष श्लोकोऽस्तिन (ख) पुस्तके अस्मात्परं सूत उवाच इति पाठो नास्ति ।

* (ख) पुस्तके कल्पवाराहरूपिणेति पाठः ।

† उद्धृता नमिता भक्त्या इति (ख) ।

‡ (ख) एष पाठः (क) (ख) पुस्तकयोर्नास्ति ।

§ कस्मिन् काले भवानेव मां समुद्धरते विभो इति (ग) । अत्र समुद्धरते इत्या त्मनेपदमार्षम् ।

¶ मादिसर्गेषु इति (ख) ।

|| विप्रनष्टेषु इति (ख) ।

** रसातले इति (घ) ।

†† देवासुरमिति इति (ख) । सुरासुरमयमिति (ग) ।

‡‡ पुनर्वराहरूपेण आगच्छन्तीं रसातलमिति (ख) ।

उज्जहारैकदंष्ट्रेण भगवन्वै महार्णवात्* ॥ ७ ।
अन्यद्धिरण्यकशिपुर्वरदानेन दर्पितः ।
आबाधमानः पृथिवीं स त्वया विनिपातितः ॥† ८ ।
पुनर्निःक्षत्रिया देव त्वया चापि पुरा कृता ।
जामदग्न्येन रामेण त्वया भूत्वा सकृत्प्रभो । ९ ।
पुनश्च रावणो रक्षः क्षपितं चात्मतेजसा ।
बलिः प्रबद्धो भगवंस्त्वया वामनरूपिणा‡ ॥ १० ।
न च जानाम्यहं देव तव किञ्चिद्विचेष्टितम् ।
उद्धृत्य मां कथं सृष्टिं सृजसे किञ्च कारणम्§ । ११ ।
सकृद्धियेत कृत्वा च पाल्यते चापि केन वा ।
केन वा सुलभो देवो भवेस्त्वं सततं विभो ॥ १२ ।

* भवानेव रसातलादिति (ख) ।

† असावपि नृसिंहं तद्रूपमास्थाय नाशित इति (ख) ।

‡ (ख) पुस्तके (९) (१०) श्लोकावेवं पठ्येते—

"बलिस्तु बद्धो भगवंस्त्वया वामनरूपिणा ।
पुनर्निःक्षत्रिया विप्र साऽहं कृत्वा त्वया कृता ॥
जामदग्न्येन रामेण त्वया भूत्वाऽसकृद्विभो ।
पुनश्च रावणोरक्षः क्षपितं स्वेन तेजसा ॥"

तत्रैकोऽधिकः श्लोकश्च वर्त्तते यथा—

नन्दगोष्ठेऽवतीर्य्याऽसौ हतः कंसासुरस्त्वया ।
साम्प्रतं बुद्धरूपेण तिष्ठसे लोकमोहनः ॥

§ सृष्टेः किं मे प्रमाणञ्च त्वया दृष्टं विशेषतः इति (ख) ।